

o současné přítomnosti těla i božství Kristova mělo být podepřeno učením o přítomnosti Kristova těla ve svátosti, kdežto Bratři stále rozlišovali Kristovu přítomnost při večeři Páně od jeho přebývání na pravici Otcově v nebesích. Blahoslavovi byl Melanchthon blízký i svým humanismem a pedagogickým zájmem. Cestou z Magdeburku se těšil jeho někdejší žák z příležitostného setkání s bývalým učitelem, jemuž se nyní nedal poznat, protože cestoval na zapřenou, i s jeho zetěm a věrným stoupencem, lékařem Kašparem Peucere. S tím byl později v listovním styku, jež podporovala okolnost, že Peucer byl lužický Srb, takže mohl číst i česky. Blízkost pokrevní ovšem nerozhodovala o vnitřním souhlase; Slovan byl i Istrijec Flacius, jemuž Bratři po Blahoslavovi poslali také jednu ze svých knih v českém textu, s Bratry si však rozumět nedovedl.

Při vši blízkosti v učení nespátroval však Blahoslav v církvi vedené vitemberskými přáteli vzor k následování, když i tu viděl nedostatek řádu, zanedbávaného pro theologické hádky. Proto střežil i vůči nim samostatnost Jednoty. Kdo mu ostatně mohl zaručit, že filipisté ovládnou pole a budou uznáni za pravé tlumočníky Lutherova odkazu? Nebylo jen vinou Bratří, že jejich *poměr k luterství a k Augsburské konfesi* v praxi v různých chvílích a na různých stranách kolísal, a že touž rozmanitost lze pozorovat i v jejich jednání vůči evangelickým podobojím doma. V *Polsku* byla Jednota přikázána zdrželivost vůči Augustaně již samým napětím mezi tamními luterány a kalvinisty; mezi obojími měli Bratři prostředkovat. Uvidíme, jak si v tom počínali. V *Čechách* se již r. 1562 mluvilo o tom, že po očekávaném nastoupení Maxmiliánově na trůn bude naděje na uspořádání církevních věcí na základě konfese Augsburské; Bratři si předsevzali její tím pozornější studium [D 214]. Nové zpracování vlastní konfese B. Červenkou r. 1561, její nové vydání r. 1564 i její překlady do němčiny prací B. Petra Herberta [1564] a do polštiny [1563] svědčí ovšem, že Bratři svou konfesi drželi a podržet mínili. Vůči Augustaně viděli r. 1565 rozdíl při článcích o ospravedlnění a o svátostech, kde evangelíci mluví příliš vysoce, kdežto o kázni neúplně; k tomu se směšují s mocí světa, takže jí dávají místo ve

správě církve a kněžím dopouštějí majetnictví zboží proti třetímu Pražskému článku, jenž zakazoval kněžím světské panování. I nebudou vyznání Augsburské tupit, přidrží se však svého [D 218]. Tím méně byli nakloněni poslechnout dobře míněné rady spřáteleného pána podobojí Jindřicha Kurcpacha z Ronova, jenž je touž dobou vybídl, aby své kněze poslali k ordinaci do Vitemberka, jak to hojně činili čeští novoutrakvisté. Budou prý mít volnější přístup k lidu a budou moci býti lépe opatřeni — patrně tak, že by jim některé vrchnosti svěřovaly správu farností podobojí. Bratři by viděli v upuštění od vlastního kněžství potupu svých otců i ohrožení samostatnosti Jednoty [D 218].

Blízkost k vitemberským bohoslovcům, jejichž opory Jednota potřebovala a ráda užívala, vedla oba moravské seniory přece jen k ústupku vůči sjednocovacím snahám pánů a kněží na Moravě, takže svolili, aby se bratrské sbory v Olešnici na Kunštátsku a v Letovicích začlenily do evangelické církve, zřízené na panství luterských pánů z Hardeku r. 1565—1566. Tito páni a moravskotřebovský děkan Jan Satbauch, který s nimi spolupracoval, byli s Vitemberkem rovněž v živém styku. Vitemberští theologové nechápali, proč by se Bratři od moravských luteránů měli dělit pro svou kázeň, jsou-li s nimi zajedno v učení. Ale i tu položili senioři podmínku, aby údové oněch dvou sborů mohli upozorňovat na případné nepořádky v církvi, a bratrští kazatelé zajížděli do Kunštátu a do Letovic i nadále.

Naproti tomu odmítli Bratři r. 1566 i 1568 spojovací snahy vedené za patronance vrchností, pana Albrechta Černožského z Boskovic a Jetřicha z Kunovic v Uherském Brodě, ostrožským farářem Benediktem a prostějovským rektorem, bakalářem Pavlem Vorličným [Akvilinem]. Tu psal Blahoslav, nešetře ostrými slovy o těchto kněžích, obranu za obranou a vysvětloval dobré důvody Bratří, proč se dělí od podobojích.

Ještě v posledním roce života Blahoslavova [1571] došlo k novému, již velmi vážnému jednání o *zřízení české církve podle Augustany*; bratrští páni se tu řadili k evangelickým. Císařův lékař, Dr Crato [Johann Krafft], filipista Bratřím stejně přející jako vitemberský Dr Peucer, vybízel tehdy Bratry, aby se již